

DISPOSITION

1. Introduktion

2. Dannelsesaspekter.

3. Empiriundersøgelse

4. Polyæstetikken

- Læring gennem sanserne
- Elevfordybelse
- Oplevelse og Erfaring

5. Den kompetente lærerrolle

- Cocinando
- Come Calenda

6. Afrunding

Indholdsfortegnelse.

PROBLEMFORMLERING.	3
INDLEDNING.	3
EMPIRIUNDERSØGELSE.	4
<i>Sammenfatning</i>	5
BEGRUNDELSE FOR VALG AF MUSIKFAGET.	5
DANNELSESASPEKTER OG FOLKESKOLEN 2003.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
MUSIKKENS INDFLYDELSE PÅ BARNETS UDVIKLING.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
DEN POLYÆSTETISKE OPDRAGELSE – DET ÆSTETISKE LÆRINGSSYN. FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.	
BEGRUNDELSE FOR VALG AF INTEGRERING AF DEN POLYÆSTETISKE DIMENSION I MUSIKUNDERVISNINGEN.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
BEGRUNDELSE FOR ARBEJDET MED SALSA.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
COCINANDO.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
HARMONISERING & TONALITET.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
DET RYTMISKE SAMMENSPIL (<i>GROOVE</i>).	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
ÅRSAGEN TIL VALG AF COCINANDO.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
SALSA – FRA TEORI TIL PRAKSIS.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
<i>Musikforståelse.</i>	<i>Fejl! Bogmærke er ikke defineret.</i>
<i>Musikudøvelse.</i>	<i>Fejl! Bogmærke er ikke defineret.</i>
<i>Musikalsk skaben.</i>	<i>Fejl! Bogmærke er ikke defineret.</i>
PERSPEKTIVERING.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
AFSLUTNING.	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
LITTERATURLISTE	7
BILAG.	7
<i>Bilag 1. Cocinando. Side 1</i>	7
<i>Bilag 2. Spørgeskema. Side 2</i>	7

Problemformulering.

Hvordan kan man gennem musikfaget forbedre elevernes socialiseringsprocesser i indskolingen med baggrund i polyæstetiske læreprocesser.

Indledning.

Samfundet ændrer sig, hvad det nok altid har gjort. Det nye er hastigheden, hvormed ændringerne sker, og det store antal problemstillinger, disse forandringer betyder. Et vigtigt spørgsmål for uddannelsessystemerne er derfor, hvorledes der skal tages afsæt, både i forhold til pædagogik, faglighed og dannelse, og ikke mindst hele uddannelseskulturen.

Vi lever i dag i en opbrudskultur. Opbruddet markerer et skift fra en allerede formet kultur til en kultur, som man selv skal forme og give mening. Altså en situation, hvor normer og værdier ikke er lagt fast eller er fælles for ret mange, hvor børn, unge og voksne ikke i kraft af traditioner og vaner kan finde svar på, hvordan man skal håndtere sin tilværelse.

Derfor vil det være naturligt her at tale om rumlighedens skole, og hvilke krav der stilles hertil. En undersøgelse foretaget af undervisningsministeriet i 1996 – 1997 med 20 % af eleverne i den danske folkeskole viste, at ca. 10 % af eleverne mere eller mindre konstant forstyrrede undervisningen. Her af 2 % som forstyrrede undervisningen konstant, og 1 % der var så forstyrrende at lærerne ønskede dem væk fra undervisningen. Herudover forstyrrede 30% af eleverne lejlighedsvis. Med lidt tilnærmelse og alt efter temperament kan man sige at enten 40% eller 10% forstyrrede undervisningen. Men hvorledes ser det ud i dag i år 2003 ?

Undersøgelsen jeg referere til er godt 6 år gammel. Der er ikke foretaget en nyere opdatering af undersøgelse af elever i samme aldersgruppe siden. Til gengæld viser andre nutidige undersøgelser i dag at ca. 15 % af alle elever i Danmark er tilknyttet specialundervisning. Dette ser jeg som et udtryk for at folkeskolens rumlighed ikke er blevet stor nok inden for de sidste syv år. Årsagen hertil skal denne opgave ikke omhandle, men det ville efter min mening være forkert kun at give eleverne og forældrene skylden. Jeg mener det er nødvendigt at folkeskolen først fejler for egen dør, og herved prøve at fokusere på hvorledes man kan forandre situationen og prøve at starte med at finde rummeligheden i den enkelte lektion.

Jeg vil gennem denne opgave, med udgangspunkt i polypæstetikken, komme med et forslag til hvorledes man gennem musikfaget kan prøve at forbedre elevernes sociale kompetencer, og herigennem være med til at give dem en forståelse for, hvad det vil sige at forstå sig selv som en del

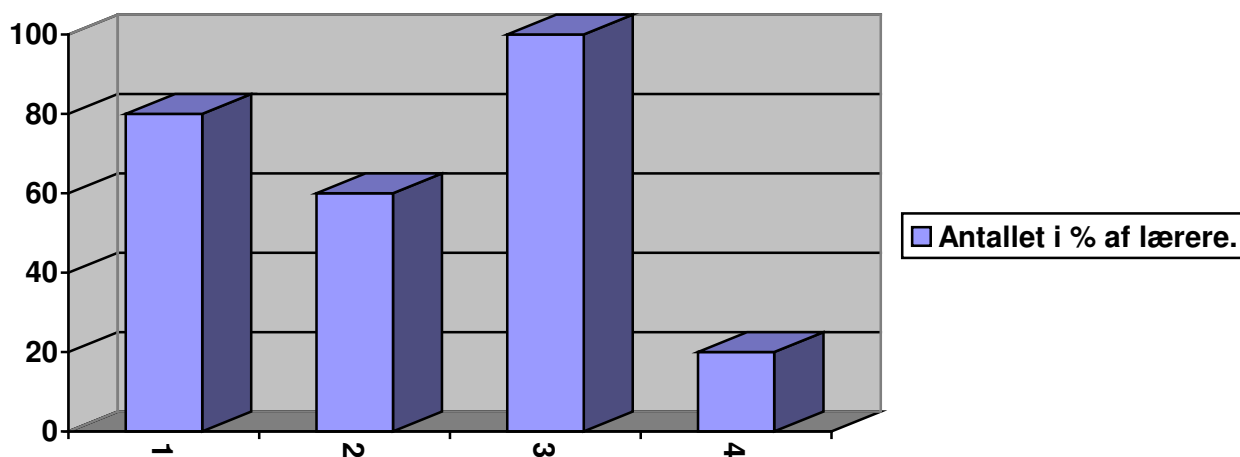
af et fællesskab. Jeg vil udfra min egen erfaring og gennem min egen empiri undersøgelse inddrage andres erfaringer og derigennem underbygge diskussioner og konklusioner gennem opgaven.

Empiriundersøgelse.

Formålet med empiriundersøgelsen har været at finde ud af min problemformulerings relevans. Undersøgelsen er foretaget elektronisk på skolekom (*lærerne musikkonference, og på musikholdets egne interne konference*). Da jeg kun har modtaget 5 tilbage meldinger på spørgeskemaet må undersøgelsen betragtes som værende af kvalitativ karakter. Rent geografisk kommer tilbagemeldingerne fra hele landet.

Nedenfor fremgår resultaterne af spørgeskemaet¹ i statistisk form. Diagrammet er udarbejdet på deltagerne Ja besvarelser.

1. *Oplever du til daglig de urolige elever som værende et problem i musikundervisningen?*
2. *Er antallet af de urolige børn stigende (Ja) eller faldende (Nej) ?*
3. *Bruger du bevidst redskaber i musikfaget for at udvikle elevernes sociale kompetencer ?*
4. *Har du arbejdet med æstetiske læreprocessor i musik ?*

Ovenstående statistiske undersøgelse viser at flere og flere lærer oplever et antal stigende problemer med eleverne i musikfaget. De har alle anvendt musikfaget til forbedring af elevernes sociale kompetencer, men kun ca. 20 % har anvendt de æstetiske læreprocessor som middel.

¹ Spørgeskema se bilag 2

Sammenfatning.

Ud fra ovenstående empiriundersøgelse fremgår det tydeligt, at mange musiklærere i Danmark er klar over, at musik er et fag hvori der findes mange elementer, der tilgodeser elevernes sociale kompetencer. De fleste lærere ifølge empiriundersøgelsen anvender legen som middel, og inddrager musikken i denne. Dette skulle ifølge undersøgelsen gavne opmærksomheden, bevidstheden om sig selv som en del af et større fællesskab, samarbejdsopgaver, ansvar for egen læring mm.

Med fokus på det sidste spørgsmål om, hvor vidt de bevidst anvender den æstetiske produktion som middel er der dog mere adspredelse. Ca. 20 % tilkendegiver, at de bevidst anvender æstetikken, men når de skal svare på hvorledes de anvender den, er der mange spredte meninger. Det er min erfaring fra praktikken, samt underbyggende med denne undersøgelse, at mange lærere i dag ikke er klar over hvad æstetik er, men alligevel benytter mange af æstetikens rammefaktorer og indholdsområder i det daglige uden at være klar over det.

Begrundelse for valg af musikfaget.

For at begrunde mit valg af musikfaget i forbindelse med min problemformulering vil jeg prøve at sammenligne det med andre fag. Tager vi fagene fysik og matematik ved vi, at indholdet kommer fra videnskabsfagene fysik og matematik. Hermed ikke sagt at videnskabsfagene styrer undervisningsfaget, men at det er de samme arbejdsmetoder og tilgange til problemløsninger, der går igen i fagene. Det er netop disse arbejdsmetoder der kendetegner et videnskabsfag.

Kigger vi på undervisningsfaget musik ville det efter ovenstående hente sine rødder i musikvidenskaben. Et mere oprigtig betegnelse for musikken i folkeskolen ville nok være, at den inspireres af kunsthørelse musik, men hvad er forskellen ?

Musikfaget indeholder både en videns og en kunstsider. Begge sider har det tilfælles at de begge tjener som redskaber for vores erkendelse. Det, der adskiller dem er erkendelsesindholdet, erkendelsesformerne og udtryksformerne. En naturlig ting at medbringe i denne fremstilling vil selvfølgelig være en snak om dannelse. Der findes mange forskellige indfaldsvinkler til dannelsesdiskussionen, men jeg vælger at tage udgangspunkt i den funktionelle formale dannelse. If. Klafki er det væsentlige ved dannelsen ikke optagelse og tilegnelse af indhold, men formning, udvikling, og modning af legemet, sjælelige- og åndelige kræfter. If. Clod Poulsen er fremmelsen af musikundervisningen ud fra en sådanne indfaldsvinkel tæt sammenhørende med et ønske om at styrke udviklingen af det alsidige, eller ligefrem det ”hele” menneske. Herunder påpeger han specielt den del af mennesket som vedr. vores følelsesliv. Sten Clod Poulsen² argumentere i flg.

² Cand. psych. Chefkonsulent i MetaConsult

citater for hvorledes det er vigtigt, at læringen indeholder disse processer og hvorledes de forskellige faktorer indbyrdes arbejder sammen.

” ... hvis eleverne på ethvert givet tidspunkt skal opretholde en integreret personlighed, hvor der er et bevidst indre forhold mellem kunskab, tænkning, følelser og handling – da kan de musiske elementer ikke undværes. Som oftest mangler de, og resultatet ser vi i form af opsplittede personligheder, der i hele deres liv ser følelser og fornuft som uforenelige modsætninger. Det er nøjagtigt dette, der sker, hvis man i skole og uddannelsesforløb lægger hovedvægten på rationel tænkning og kundskabstilegnelse. Det bidrager til udviklingen ensidige, opsplittede personligheder, der ikke kan få følelser, handlinger og sociale relationer til at hænge sammen. Menneskets psyke er en helhed, indlæring er helhedsbetinget, de forskellige psykologiske elementer i bevidstheden er funktionelt sammenknyttet ... Enhver indlæring – af matematik f.eks. – er følelsesmæssigt og socialt indlejret, og hvis ikke disse planer i grænser for kundskabstilegnelsen, grænser der ikke skyldes intellektuel utilstrækkelighed, men en indre lammelse af tænkningen som følge af modsætninger mellem bevidsthedens grundelementer.”³

I citatet ovenfor argumenterer han for forholdet mellem de videnskabelige og kreative musiske fag. Det er balancen mellem disse man skal være bevidst om, da man ellers vil få en ensidig udvikling. Det er vigtigt at få helheden med, hvilket vil sige, at de faglige og de dannelsesmæssige aspekter skal indgå i elevens aktive læringsproces.

Med udgangspunkt i diskussionen omkring viden og kunst kan vi godt tage et skridt nærmere og sige, at musikalsk virksomhed har indflydelse på både kognitiv og emotionel aktivitet. If. Frede V. Nielsen har man gennem forskning også påpeget at musik og beskæftigelse med musik udvikler vores fantasikraft og beforder vores evne til selvvirksomhed eller underordnet et mere generelt sæt af åndelige kræfter, dvs. vore skabene og kreative evner. Sidst og ikke mindst mener Frede V. Nielsen også at musik fungerer som en slags fødselsmedhjælper til deltagelse af det sociale liv, med henblik på en fællesmusikalsk udfoldelse. Han mener at aspekter som; *samarbejde, vekslende at indordne sig, at afvente og tage initiativ, at koordinere forskellige personers udfoldelse, at tage hensyn, at søge det fælles bedste* indgår, og derfor er en del af dannelses-tænkningen.

I kraft af at musikken som kunsthøgskole tager udgangspunkt i elevernes perceptionelle udtryksformer, mener jeg at valget af det polyæstetiske grundlag er argumenteret. Hvad det angår aspektet om hvorvidt musik kan benyttes som dannelseselement med hensyn til socialkompetence, mener jeg at Frede V. Nielsen har ret. Men at det stadig kommer an på elevaktiviteten. Det er meget vigtigt at man som lærer er sig formålet med aktiviteten bevidst. At man via sin faglighed har fundet et stykke

³ Poulsen, 1980, s. 84

musik, der indeholder mulighederne for ovenstående processer. Denne diskussion vil jeg komme ind på senere i opgaven.

Litteraturliste

Beck, Henrik. *Salsa*. 1. udg. Herning: Forlaget Systime A/S 2001

Bisgaard, N. J. *Pædagogiske Teorier*. 3. udg. Værløse: Billesøe & Baltzer, 1998.

Drotner, Kirsten. *At skabe sig – selv*. 2. udg. Kbh: Gyldendal Undervisning, 1995. S. 37 – 84.

Egelund, Niels. *Udfordringer for skolen*. 1. udg. Vejle: Kroghs Forlag 2003

Eir og Gregersen. *Musikken spiller en rolle*. 1. udg. Herning: Fsk. musiklærerforening 2002

Folkeskoleloven

Internetudskrift af klare mål for musik. <http://www.klaremaal.uvm.dk/index.htm>

Jerlang, Esben. *Udviklingspsykologiske teorier*. 2. udg. Kbh: Munksgaard 1998

Knudsen, Susanne V. *Æstetik og didaktik*. 1. udg. Kbh: Danmarks lærerhøjskole 1993

KVIS, *Skolens rummelighed – fra idé til handling*. 1. udg. Kbh: UVM forlag 2003

Nielsen, Frede V. *Almen musikdidaktik*. 2. udg. Kbh: Akademisk Forlag, 1998.

Rockmusik i tid og rum 1. udg. Århus C: Forlaget Systime A/S 2000.

Sulsbrück, Birger. *Congas Thumbadoras*. 1. udg. Herning: Folkeskolens musiklærerforening 1999

Sørensen, Birgitte Holm. *Det æstetiske i et dannelsesperspektiv*. 1. udg. Kbh: DLH 1998 s. 9 - 51

Tanggaard, Karsten. *Det musikalske alfabet*. Herning: Forlaget Systime A/S 1986

Bilag.

Bilag 1. Cocinando. **Side 1**

Bilag 2. Spørgeskema. **Side 2**